

50. revija *Ciciban poje in pleše*

50th Edition of the Event *Ciciban poje in pleše*

Mag. Matija Varl

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti,
Območna izpostava Maribor, Pobreška
cesta 20, 2000 Maribor

matija.varl@jskd.si

Izvleček

Revija *Ciciban poje in pleše* bi se letos odvila že 50. leto zapored. Gre za tradicionalno prireditev vrtcev iz Maribora in okolice, na kateri se v okviru dveh koncertov v Veliki dvorani SNG Maribor predstavijo predšolski pevski zbori in plesne skupine. Vsako leto nastopa več kot 600 predšolskih otrok. Prireditev snema RTV SLO, RC Maribor in jo predvaja na TV MB in TV SLO. Prireditev organizacijsko vodi Javni sklad RS za kulturne dejavnosti – Območna izpostava Maribor v sodelovanju s Skupnostjo vrtcev Maribor.

Ključne besede: predšolski pevski zbori, predšolske plesne skupine, glasbeno-plesna vzgoja, Skupnost vrtcev Maribor, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti

Abstract

The event *Ciciban poje in pleše*, which traditionally brings together kindergartens from Maribor and the region, will be held for the 50th time this year. It takes place in the Great Hall of the Slovenian National Theatre Maribor, where two concerts are organized for preschool children choirs and dance groups. Over 600 preschool children participate every year. The event is broadcast by RTV SLO, RC Maribor and shown on TV MB and TV SLO. The organization is managed by the Public Fund for Cultural Activities of the Republic of Slovenia, Maribor Regional Branch, with the cooperation of Maribor Kindergarten Community.

Keywords: preschool children choirs, preschool children dance groups, music and dance education, Maribor Kindergarten Community, Public Fund for Cultural Activities of the Republic of Slovenia

Uvod

V mariborski regiji ima institucionalno petje bogato tradicijo. Na predšolski ravni se je sistematično delo s predšolskimi pevskimi zbori začelo v šolskem letu 1969/1970. Zborovsko petje v vrtcih pa je bilo prisotno že veliko prej, in sicer v okviru organiziranega varstva otrok.

Zgodovina organiziranega varstva otrok sega v Mariboru v leto 1873, ko je bil v novoustanovljeni železničarski koloniji na Taboru zgrajen prvi azil oziroma zavetišče za otroke revnih delavcev. Postopno so se odpirala nova zavetišča na različnih lokacijah po Mariboru in ob 100. obletnici organiziranega otroškega varstva, leta 1973, je bilo v Mariboru organiziranih 52 vzgojno-varstvenih enot, ki so skrbele za 3461 otrok. Del jubilej-

nega slavlja ob 100. obletnici je bila revija predšolskih pevskih zborov *Ciciban poje* v Unionski dvorani v Mariboru meseca maja. Takrat je imela vsaka vzgojno-varstvena ustanova organiziran svoj pevski zbor (VEČER, 1973).

Začetki revije med letoma 1970 in 1980

V paviljonu Mestnega parka, leta 1970, se je izvedla prva revija *Ciciban poje*. Aktiv ravnateljev mariborskih vrtcev in Zavod za šolstvo Maribor sta organizirala seminar za spoznavanje novih otroških pesmic skladatelja Janeza Kuharja. Seminar je vodil skladatelj sam, obiskala pa ga je večina takrat zaposlenih vzgojiteljic v vrtcih. Na seminarju so vzgojiteljice dejavno prepevale Kuharjeve pesmi iz zbirke otroških pesmi *Cicibanom na pot* in spoznavale metodiko učenja pesmi za predšolske otroke s poudarkom na upoštevanju dinamike ter učenju dirigiranja. Za konec izobraževanja je Janez Kuhar predlagal ustanovitev predšolskih pevskih zborov, k čemu so pristopili vsi mariborski vrtci. Ob podpori Vide Herman, tedanje inšpektorice za vrtce pri Zavodu za šolstvo Maribor, so zborovodkinje spomladi 1970 pripravile program za prvo revijo pesmi predšolskih otrok. K organizaciji so pritegnili Zvezo kulturnih organizacij Maribor in maja 1970 izvedli koncert v paviljonu Mestnega parka. Organizatorji so prireditev poimenovali *Ciciban poje*. Pevce je že takrat spremljal manjši orkester, v katerem je igralo nekaj profesorjev Srednje glasbene in baletne šole Maribor (JSKD, 2010).

Po uspešno izvedeni prvi reviji so se mariborski vrtci in Zveza kulturnih organizacij Maribor z Valentinom Varlom na čelu dogovorili, da revijo nadaljujejo vsako leto maja. Zavod za šolstvo Maribor je dajal strokovno podporo zborovodkinjam pri pripravi in izvedbi programov otroških pesmic ter vzgojiteljicam pri učenju rajalnih iger in folklornih plesov ter drugih ritmičnih interpretacij, ki so se v naslednjih letih na reviji priključile pevskim zborom. Zborovodkinje so imele vsako leto organizirana glasbena srečanja z Janezom Bitencem in Miro Voglar z namenom sistematičnega izpopolnjevanja v metodiki vodenja zbora, načrtovanja programa, izbora pesmi in v interpretacijski izvedbi pesmi. Neko-

liko manj je bila sistematično organizirana in načrtovana podpora vzgojiteljicam mentoricam plesnih skupin, ki so bile na reviji v manjšini (JSKD, 2010).

Slika 1: Začetki revije Ciciban poje v mestnem parku Maribor (Vir: Osebni arhiv Štefanija Meršnik)

Revija med letoma 1980 in 1990

V drugem desetletju revije se je v strokovno pripravo pevskih zborov in vzgojiteljic zborovodkinj predšolskih pevskih zborov dejavno vključil mag. Branko Rajšter, dirigent, glasbeni pedagog, skladatelj in inšpektor Zavoda za šolstvo Maribor. Z izvedbo seminarjev in strokovnimi nasveti je zborovodkinje vodil do potrebnih kompetenc za vodenje predšolskih pevskih zborov. Zborovodkinje je usmerjal predvsem v spoštovanje otrokovih pevskih zmožnosti in v kakovostno izvedbo interpretacij pesmi na revijah. V tem obdobju je aktiv zborovodkinj pri Zvezi kulturnih organizacij Maribor sprva vodila svetovalka za predšolsko vzgojo Jožica Sinič, kasneje pa Štefanija Meršnik, najprej kot zborovodkinja pevskega zbora Vrtca Otona Župančiča, kasneje do upokojitve kot ravnateljica Vrtca Borisa Pečeta. Uvedla se je glasbena spremljava zborom s klavirjem, harmoniko in Orffovimi instrumenti (JSKD, 2010).

Leta 1989 je v sredo, 24. 5., v Dvorani Union na reviji nastopilo 11 pevskih zborov naslednjih vzgojno-varstvenih organizacij (VVO): Koroška vrata, Boris

Peče, Vanček Šarh, Pohorskega bataljona Ruše, Jožica Flander, Ivan Glinšek, Tezno Kresničke, Studenci, Pobrežje, Jadviga Golež in Oton Župančič. Spremljavo so igrali Ivan Vrbančič, Mirko Štraus, Vlasta Eiringer, Maksimiljan Feguš, Mojca Šeško in Marjana Šef (MZKO, 1989).

Slika 2: Revija Ciciban poje v dvorani Union Maribor v osemdesetih letih (Vir: Osebni arhiv Štefanije Meršnik)

Revija med letoma 1990 in 2000

Na začetku devetdesetih let je Zveza kulturnih organizacij k strokovnemu sodelovanju za pripravo in pomoč pri pripravi revije povabila mag. Ivana Vrbančiča, profesorja z Glasbenega oddelka Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru. Za seminarsko gradivo je pripravil izbor otroških pesmic različnih skladateljev in avtorjev, primernih za petje v predšolskem pevskem zboru (JSKD, 2010).

Da se je sistematično strokovno delo s predšolskimi pevskimi zbori obrestovalo, priča poročilo Zveze kulturnih organizacij Maribor za leto 1990: »Predšolski zbori – na reviji so bili zborčki pripravljeni zelo dobro v glasbeno-tehničnem pogledu, glasovi so bili neforsirani, kričavega petja, ki je še do nedavnega spremljalo te revije, ni bilo slišati. Izbor repertoarja je bil zelo dober, k čemur je vsekakor v veliki meri pripomogel seminar, ki je bil izveden predhodno in ki ga je vodil mag. Ivan Vrbančič. Nekaj več pripomb je bilo le na račun taktiranja in drugih tehnično strokovnih kvalitet zborovodkinj, ki pa se jih bo dalo ob sistematičnem izobraževanju hitro odpraviti.« (ZKO Maribor, 1990)

Delovanje predšolskih pevskih zborov se je iz Maribora razširilo tudi v sosednje kraje. Leta 1991 je na reviji sodelovalo 11 pevskih zborov. Poleg 10 mariborskih vrtcev (VVZ Studenci, VVO Ivan Glinšek, VVO Jadviga Golež, VVO Tezno, VVO Pobrežje, VVO Vanček Šarh, VVO Jožica Flander, VVO Koroška vrata, VVO Oton Župančič, VVO Boris Peče) tudi VVO Pohorskega bataljona Ruše. Revijo je ocenjeval Mitja Reichenberg, ki je bil v tem obdobju predsednik glasbenega odbora pri Zvezi kulturnih organizacij Maribor. Zborom so bile za glasbeno spremljavo na razpolago študentke z Glasbenega oddelka Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru. (ZKO Maribor, 1991)

V devetdesetih letih se je Zveza kulturnih organizacij Maribor postopoma reorganizirala in preimenovala v Zvezo kulturnih društev Maribor, kasneje v Sklad RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti – Območna izpostava Maribor (SLKD) in še pozneje v Javni sklad RS za kulturne dejavnosti (JSKD). Revija *Ciciban poje* je ostala kot del letnega programa z izvedbo maja ali junija. Sklad za kulturo – izpostava Maribor je na pobudo takratnega svetovalca za glasbo Marjana Šijanca razpisal natečaj za nove otroške pesmi, ki so se nato izvajale na reviji *Ciciban poje*. Na koncertu leta 1999 je zbor prvič spremljal sedemčlanski orkester, sestavljen iz glasbenikov opernega orkestra SNG Maribor v sestavi: violina, flavta, klarinet, fagot, kontrabas, klavir in tolkala (JSKD, 2010).

V drugi polovici devetdesetih let je Sklad za kulturo k izvedbi revije *Ciciban poje* povabil skladatelja Tomaža Habeta in dr. Olgo Denac, profesorico z oddelka za Predšolsko vzgojo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru. Plesnim skupinam je strokovno pomagala mag. Olivera Ilić. Prireditelj se je uveljavila pod imenom *Ciciban poje in pleše* (JSKD, 2010).

Reviji *Ciciban poje* so se v istem obdobju postopoma pridružile še plesne skupine nastopajočih vrtcev ter pevski zbori vrtcev iz okolice Maribora. Od Pesnice do Ptuja, Slovenske Bistrice in Markovcev. Zaradi velikega števila nastopajočih se je koncert razdelil na dva dela. Veliko zanimanje za obisk koncerta je kazalo tudi občinstvo, zato so se organizatorji leta 1999 odločili, da revijo *Ciciban poje in pleše* izpeljejo v Dvorani Tabor, ki bi sprejela veliko več obiskovalcev kot Dvorana Union.

Ker so želeli delo mariborskih vrtcev predstaviti širšemu občinstvu, so k sodelovanju pritegnili RTV Slovenija, RC Maribor, da bi prireditev posnel in predvajal na televiziji. Leta 1999 je tako prireditev prvič v celoti posnel RTV SLO RC MB in posnetek revije predvajal na programih TV MB in TV SLO. Prireditev se ni preselila v Dvorano Tabor, ampak je ostala v Dvorani Union (SLKD, 1999A).

Na reviji *Ciciban poje in pleše* leta 1999 je nastopilo sedem plesnih skupin in šestnajst pevskih zborov (SLKD, 1999).

Revija med 30. in 40. jubilejem (med letoma 2000 in 2010)

Jubilejna trideseta revija *Ciciban poje in pleše* se je še izvedla v Dvorani Union v Mariboru. Zaradi vedno večje priljubljenosti in zanimanja gledalcev se je prireditev leta 2003 preselila v Veliko dvorano SNG Maribor, kjer gostuje še danes. Leta 2002 se je spremenila zasedba orkestra, ki jo je predlagal dirigent mag. Simon W. Robinson, ki je v tistem času za zborovodkinje izvajal seminar zborovskega dirigiranja in igral klavirske spremljave na reviji. Nova zasedba orkestra je tako do danes ostala: flavta, klarinet, violončelo, klavir in tolkala. Glasbeniki, sicer člani opernega orkestra SNG Maribor in profesorji Konservatorija za glasbo in balet

Maribor, so se kar sami poimenovali Cici orkester. Vsako leto je bilo za orkester na novo prirejenih od 10 do 15 pesmic, ki se so izvajale na reviji. Velikemu številu otroških pesmic so se ob izdajah novih notnih zbirk za otroke pridruževale vedno nove skladbe. Tomaž Habe je za 40. revijo *Ciciban poje in pleše* napisal pesem *4 x 10*, ki so jo vsi nastopajoči pevci in plesalci zapeli na koncu revije kot skupno pesem (JSKD, 2011).

Obdobje revije po letu 2010

Po 40. jubileju leta 2010 je revijo *Ciciban poje in pleše* zaznamovalo leto 2012, ko je bil Maribor Evropska prestolnica kulture. Nastopajoči zbori so v svoje programe vključili otroške pesmi iz celotne Evrope. Na sporedu so bile otroške in ljudske pesmi iz Anglije, Slovaške, Švice, Češke, Francije, Italije, Belgije in drugih držav (JSKD, 2013).

Pevske zборе na revijah spremlja Cici orkester, spremljave pa se izvajajo še s klavirjem, harmoniko in Orffovim orkestrom študentk z Oddelka za predšolsko vzgojo Univerze v Mariboru.

V notnem arhivu revije *Ciciban poje in pleše* na JSKD Maribor je trenutno 240 otroških pesmic, prirejenih za Cici orkester. Več kot polovico priredb za orkester je prispeval Tomaž Habe (JSKD, 2018).

Slika 3: Revija *Ciciban poje in pleše* leta 2005 v Veliki dvorani SNG Maribor (Vir: Sklad RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti, Območna izpostava Maribor (2005): Foto arhiv Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti, Območna izpostava Maribor (foto: Marjan Laznik))

Slika 4: 42. revija *Ciciban poje in pleše* 2012, Maribor 2012 - Evropska prestolnica kulture (Vir: Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Maribor (2012): Foto arhiv Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Maribor (foto: Marjan Laznik))

V letu 2019 je na dveh koncertih *Ciciban poje in pleše* sodelovalo skupno 600 predšolskih otrok in 42 mentoric. Nastopili so pevski zbori iz naslednjih vrtcev: Jožice Flander, Ivana Glinška, Tezno, Jadvice Golež, Studenci, Pobrežje, Otona Župančiča, Borisa Pečeta, Miklavž, Markovci, Ruše, Fram, Pesnica - Pernica, Ormož in Slovenska Bistrica; ter plesne skupine iz naslednjih vrtcev: Jožice Flander, Ivana Glinška, Tezno, Jadvice Golež, Studenci, Pobrežje, Otona Župančiča, Borisa Pečeta, Miklavž, Fram in Pesnica – Pernica (JSKD, 2019).

Posnetke preteklih revij si lahko ogledate v arhivu RTV Slovenija na spletni strani www.rtvsl.si na podstrani Arhiv oddaj.

V letu 2020 bi se v sredo, 3. 6., ob 15.30 in ob 18.00 v Veliki dvorani SNG Maribor odvila jubilejna 50. revija *Ciciban poje in pleše*. Prireditev je zaradi novega koronavirusa žal odpadla in je preložena na naslednje koledarsko leto.

Slika 5: 46. revija *Ciciban poje in pleše* 2016 (Vir: Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Maribor (2016): Foto arhiv Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Maribor (foto: Marjan Laznik))

Slika 6: 49. revija *Ciciban poje in pleše* 2019. Zaključni skupni nastop vseh nastopajočih (Vir: Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Maribor (2019): Foto arhiv Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Maribor (foto: Marjan Laznik))

Sklep

Revija *Ciciban poje in pleše* je rasla od prve izvedbe leta 1970 do danes. Iz Mestnega parka in mariborske Dvorane Union se je preselila v Veliko dvorano SNG Maribor ter širše prek televizijskih zaslonov do nacionalne ravni in širšega občinstva. Revija je spodbudila delovanje predšolskih pevskih zborov v vseh vrtcih v Mariboru in okolici, pozitivno pa vpliva na porast in dvig kakovosti predšolskih zborov po Sloveniji na splošno. Trenutno na reviji sodelujejo vrtci od Ruš prek Maribora, Pesnice, Slovenske Bistrice do Markovcev in Ormoža. Revija je spodbudila nastanek novih skladb za predšolske otroke. Nekaj je bilo napisanih in prvič izvedenih prav na reviji *Ciciban poje in pleše*. Revija povezuje različne institucije: vrtce, Skupnost vrtcev Maribor, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti – Območno izpostavo Maribor, Oddelek za predšolsko vzgojo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, SNG Maribor in Televizijo Slovenija. Revija je primer dobre prakse sodelovanja institucij in kakovostnega dela mentoric v vrtcih.

Viri in literatura

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti (2010): *40 let revije Ciciban poje in pleše*, zapis Štefke Meršnik ob 40. izvedbi revije *Ciciban poje in pleše*. Maribor: JSKD.

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti (2011): *Letno poročilo Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti za leto 2010*. Ljubljana: JSKD.

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti (2013): *Letno poročilo Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti za leto 2012*. Ljubljana: JSKD.

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti (2018): *Notni arhiv JSKD*. Maribor: JSKD.

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti (2019): *Arhiv programskih listov in knjižic JSKD za leto 2018*. Maribor: JSKD.

Mestna zveza kulturnih organizacij Maribor (1989): *Program koncerta pevskih zborov VVO Maribora 1989*. Maribor: MZKO.

Sklad RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti (1999): *Programski list revije otroških skupin Ciciban poje in pleše 1999*. Maribor: SLKD.

Sklad RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti (1999A): *Zapisnik aktiva zborovodkinj in vodij plesnih skupin mariborskih vrtcev*. Maribor: SLKD.

Večer (1974): Ciciban praznuje (12. 5. 1973, str. 3).

Zveza kulturnih organizacij Maribor (1990): *Letno poročilo Zveze kulturnih organizacij Maribor za leto 1990*. Maribor: ZKO Maribor.

Zveza kulturnih organizacij Maribor (1991): *Letno poročilo Zveze kulturnih organizacij Maribor za leto 1991*. Maribor: ZKO Maribor.

Melita Železnik

Pevska revija Ringaraja Sevnica

Vir: Arhiv JSKD – OI Sevnica

V sevniški občini imamo svojevrstno pevsko revijo, poimenovano *Ringaraja*. Namenjena je predšolskim in mlajšim otroškim pevskim zborom, odvija pa se že pet let. Nastala je po vzoru pevskih revij *Poj z menoj* za otroške in mladinske zборе, ki jo organizira JSKD Sevnica že več kot 18 let, ter *Pesem Posavja* za odrasle zборе z dolgoletno, 47-letno tradicijo.

Izhajajoč iz te bogate pevske tradicije tudi v posavskih vrtcih gojimo petje. Tako poleg petja po oddelkih v vrtcih že od nekdanj delujejo pevske zbori za najmlajše.

Vrtčevski zbori štejejo od 30 do 50 mladih pevcev. Leta 2016 pa smo v Vrtcu Ciciban Sevnica imeli v zboru kar 72 malih pevcev, da je nastala težava, kako vse pevce postaviti na oder Kulturne dvorane. Še večja težava pa je bila, kako zagotoviti sedeže v dvorani vsem sorodnikom mladih pevcev. Tako se je rodila ideja o dodatni, majhni pevski reviji. Javni sklad RS za kulturne dejavnosti OI Sevnica s Katjo Pibernik na čelu je prisluhnil pobudi in vsako leto organizira kakovostno prireditev za naše najmlajše pevce.

Revije *Ringaraja* se udeležuje od šest do sedem zborov (vrtčevski zbori in zbori 1. razredov OŠ), na primer: Zborovska pripravnica OŠ Boštanj, predšolski pevski zbor OŠ Blanca, Vrtec Ciciban Sevnica, Glasbena pri-

Vir: Arhiv JSKD – OI Sevnica